

เอกอุมา อัมคำ.

การพยาบาลผู้สูงอายุและสารเสพติด.

1. ความผิดปกติเกิดจากการได้รับสาร -- การพยาบาล. 2. คนติดยาเสพติด. 3. การพยาบาลจิตเวชศาสตร์.

WY160

ISBN 978-616-602-205-6

ลิขสิทธิ์ของรองศาสตราจารย์ ดร.เอกอุมา อัมคำ

สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนกรกฎาคม 2568

จำนวน 100 เล่ม

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดยสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

99 หมู่ 18 อาคารโรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอลำลูกหลวง จังหวัดปทุมธานี 12121

โทร. 085-112-6081, 085-112-6968

http://thammasatpress.tu.ac.th, e-mail: unipress@tu.ac.th

พิมพ์ที่โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภาพปก: เอกปวีร์ วิเชียรทอง

ภาพประกอบในเล่ม: เอกปวีร์ วิเชียรทอง และนพัตธร วิเชียรทอง (GOLD MEDAL, VISUAL ART SCHOLASTIC EVENT, TEXAS EDUCATION ASSOCIATION, 2023)

ราคาเล่มละ 210.- บาท

ประเภท

วิธีการใช้งาน

คำแนะนำในการใช้หรือการเก็บรักษา

คำเตือน/ข้อห้ามใช้/ข้อควรระวัง

วันเดือนปีที่หมดอายุ

หนังสือ

ใช้เพื่อการอ่าน

ควรเก็บในที่พ้นแสงแดด ควรเก็บในที่แห้ง

ห้ามวางไว้น้ำ/ห้ามเปียกน้ำ

พ.ศ. 2574

สารบัญ

สารบัญรูป	(7)
สารบัญตาราง	(8)
คำนำ	(9)
บทที่ 1 ยาและสารเสพติด	1
ความสำคัญของการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติด	2
ยุทธศาสตร์การพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ	2
ความหมาย แนวคิดการติดยาและสารเสพติด	4
ปัจจัยส่งเสริมในการใช้ยาและสารเสพติด	12
สารเสพติดประเภทต่างๆ	17
ผลกระทบของการใช้ยาและสารเสพติด	30
ความผิดปกติในการใช้สารเสพติด (Substance Use Disorder: SUD)	31
แบบประเมินอาการผู้ใช้ยาและสารเสพติด	31
ประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการใช้ยาและสารเสพติด: ประเด็นท้าทาย	32
แบบฝึกหัดท้ายบท	35
บรรณานุกรม	36
บทที่ 2 ทฤษฎีทางการพยาบาลและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาและสารเสพติด	39
ความหมายของทฤษฎีและทฤษฎีทางการพยาบาล	40
ทฤษฎีทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาและสารเสพติด	41
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาและสารเสพติดในการจัดการกับอาการถอนยาและการฟื้นฟู	49
การประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติด	51
แบบฝึกหัดท้ายบท	54
บรรณานุกรม	56

บทที่ 3 หลักการพยาบาลผู้ป่วยใช้ยาและสารเสพติด	59
แนวคิดในการประยุกต์ใช้กระบวนการพยาบาลสำหรับผู้ป่วยใช้ยาและสารเสพติด	60
ความหมายและการจัดการกับตัวกระตุ้น	61
แนวคิดในการพยาบาลผู้ป่วยใช้ยาและสารเสพติด	62
หลักการพยาบาลตามแนวคิดการป้องกันการใช้ยาและสารเสพติด	62
หลักการพยาบาลตามแนวคิดเส้นทางการใช้ยาและสารเสพติด	66
หลักการพยาบาลผู้ป่วยใช้สารเสพติดโดยใช้กระบวนการพยาบาล	68
แบบฝึกหัดท้ายบท	74
บรรณานุกรม	75
บทที่ 4 การดูแลด้านจิตสังคมสำหรับผู้ป่วยใช้ยาและสารเสพติด	79
การให้การปรึกษาสำหรับผู้ป่วยที่มีปัญหาสารเสพติดและครอบครัว	80
การให้คำแนะนำแบบสั้น	80
การให้การบำบัดแบบสั้น	82
การให้การปรึกษาแบบสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ	85
การให้สุขภาพจิตศึกษาแก่ผู้ติดสารเสพติดและครอบครัว	95
การจัดการทางอารมณ์และเทคนิคต่างๆ (Technique of Emotional Management)	100
แบบฝึกหัดท้ายบท	105
บรรณานุกรม	106
บทที่ 5 กรณีศึกษาและแนวทางการพยาบาล	109
กรณีศึกษา 1 Amphetamine-Induced Psychotic Disorder Amphetamine ̄ dependence ̄ Schizophrenia nicotine dependence	110
กรณีศึกษา 2 Alcohol dependence	122
กรณีศึกษา 3 Cannabis induced psychotic ̄ Cannabis dependence ̄ Opioid ̄ dependence Opioid withdrawal	134
แบบฝึกหัดท้ายบท	150
บรรณานุกรม	151
ดัชนี	153

สารบัญรูป

รูปที่ 1.1	ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณคาเฟอีนในเครื่องดื่มที่บริโภคกับคุณภาพการนอน	29
รูปที่ 3.1	กลไกการเกิดอาการอยากยา	61
รูปที่ 4.1	ขั้นตอนการคัดกรองและการบำบัด	83
รูปที่ 4.2	วงจรการเสพยาและการจัดการอารมณ์	100
รูปที่ 5.1	แผนผังครอบครัว	123
รูปที่ 5.2	แผนผังครอบครัว	135

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1.1	ความผิดปกติจากการใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท	8
ตารางที่ 1.2	สารสื่อประสาท การทำหน้าที่และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการหลั่งสารสื่อประสาท	10
ตารางที่ 1.3	ปัจจัยพยากรณ์และผลกระทบจากการใช้สารเสพติด	15
ตารางที่ 1.4	ประเภทของสารเสพติดแบ่งตามการออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท	17
ตารางที่ 1.5	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะอาการของโรคจิตจากเมเฟตามีนกับปริมาณของยาที่เสพ	19
ตารางที่ 1.6	ปัจจัยทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมในผู้ติดยาแอลกอฮอล์	21
ตารางที่ 1.7	ปริมาณและการออกฤทธิ์ของแอลกอฮอล์	22
ตารางที่ 1.8	ภาวะแทรกซ้อนบางประการจากการติดยาแอลกอฮอล์	23
ตารางที่ 1.9	ยานอนหลับกลุ่ม benzodiazepines แบ่งตามระยะเวลาการออกฤทธิ์	27
ตารางที่ 1.10	คำที่มักใช้เรียกสารเสพติด	30
ตารางที่ 3.1	ประเภทของตัวกระตุ้นและวิธีจัดการกับตัวกระตุ้น	62
ตารางที่ 3.2	วิธีการการป้องกันการใช้ยาและสารเสพติด	63
ตารางที่ 3.3	เส้นทางการติดยา เส้นทางการเลิกยาและการช่วยเหลือ	67
ตารางที่ 3.4	การคัดกรองสารเสพติดประเภทต่างๆ ที่ให้ผลบวกสูง (False-Positive)	68
ตารางที่ 4.1	ขั้นตอนการให้คำแนะนำแบบสั้น	81
ตารางที่ 4.2	เทคนิคในการให้คำแนะนำแบบสั้น	83
ตารางที่ 4.3	องค์ประกอบของการสัมภาษณ์เพื่อเสริมแรงใจ	86
ตารางที่ 4.4	วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์เพื่อเสริมแรงใจ	86
ตารางที่ 4.5	ลักษณะของผู้ให้การปรึกษาที่ดี: มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (interpersonal skill)	86
ตารางที่ 4.6	ขั้นตอนการให้การปรึกษา 5 ขั้นตอน	86
ตารางที่ 4.7	กลยุทธ์ในการส่งเสริมให้ผู้รับบริการกล่าวข้อความใจตนเอง	89
ตารางที่ 4.8	ทักษะพื้นฐานในการให้การปรึกษา	91
ตารางที่ 4.9	ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการให้การปรึกษา	94
ตารางที่ 4.10	แนวคิดสุขภาพจิตศึกษา	96
ตารางที่ 4.11	ขั้นตอนการสอนสุขภาพจิตศึกษา	99
ตารางที่ 4.12	ความหมายและองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์	101
ตารางที่ 4.13	หน้าที่ของอารมณ์พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม (Robert Plutchik, 2002)	102
ตารางที่ 4.14	ความหมายและองค์ประกอบของอารมณ์	102
ตารางที่ 5.1	การบำบัดรักษาด้วยยาในผู้รับบริการ	137